

Środa, 6 kwietnia 2022 r.

P9_TA(2022)0113

Realizacja polityki spójności na lata 2021–2027

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie rozpoczęcia realizacji polityki spójności na lata 2021–2027 (2022/2527(RSP))

(2022/C 434/05)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 4, 162, 174–178 i 349,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azyłu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wspierania Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizyjowej (rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów) ⁽¹⁾,
 - uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 ⁽²⁾,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 ⁽³⁾,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego ⁽⁵⁾,
 - uwzględniając komunikat Komisji Europejskiej z dnia 4 lutego 2022 r. zatytułowany „8. sprawozdanie na temat spójności: spójność w Europie do 2050 r.” (COM(2022)0034),
 - uwzględniając wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 marca 2022 r. zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 i rozporządzenie (UE) nr 223/2014 w odniesieniu do działania w ramach polityki spójności na rzecz uchodźców w Europie (CARE) (COM(2022)0109),
 - uwzględniając skierowane do Komisji pytanie dotyczące rozpoczęcia realizacji polityki spójności na lata 2021–2027 (O-000002/2022 – B9-0006/2022),
 - uwzględniając art. 136 ust. 5 i art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że polityka spójności, z budżetem w wysokości 392 mld EUR do 2027 r., nadal stanowi główną ogólnounijną politykę inwestycyjną i solidarnościową na rzecz równości społecznej i sprawiedliwej transformacji oraz stałą siłę napędową zrównoważonego wzrostu i zatrudnienia, spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w UE oraz osiągnięcia celów klimatycznych UE, Europejskiego Zielonego Ładu i celów zrównoważonego rozwoju;

⁽¹⁾ Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159.

⁽²⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 11.

⁽³⁾ Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 60.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 94.

Środa, 6 kwietnia 2022 r.

- B. mając na uwadze, że pandemia była główną przyczyną opóźnień w negocjacjach w sprawie polityki spójności, które spowodowały z kolei opóźnienie w przyjęciu ram ustawodawczych na okres finansowania 2021–2027; mając na uwadze, że większość państw członkowskich wydawała się niezdolna do przyspieszenia przygotowania procesu programowania;
- C. mając na uwadze, że priorytetowe traktowanie przygotowania planów odbudowy i zwiększania odporności, a także wydatków REACT-EU, choć jest to konieczne w kontekście pandemii COVID-19, w sposób niezamierzony przyczyniło się do wspomnianego opóźnienia;
- D. mając na uwadze, że finansowanie polityki spójności powinno być zgodne z Kartą praw podstawowych, praworządnością i europejskim kodeksem postępowania w zakresie partnerstwa;
- E. mając na uwadze, że zgodnie z najnowszymi dostępnymi informacjami umowy partnerstwa i programy są strategicznymi narzędziami ukierunkowywania inwestycji w państwach członkowskich i regionach, ale do tej pory przedłożono tylko kilka, przy czym przyjęto tylko jeden (w Grecji);
- F. mając na uwadze, że w rezultacie na 2021 r. zaplanowano jedynie 0,2 % środków na zobowiązania w dziale 2.1: „Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna”, czyli znacznie mniej niż w 2014 r. (4,22 %), również ze względu na priorytetowe traktowanie nowych funduszy i inicjatyw, takich jak Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), React-EU i Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji;
- G. mając na uwadze, że komisarz ds. budżetu i administracji oficjalnie stwierdził, że oczekuje, iż prawie cały przydział środków budżetowych na 2021 r. trzeba będzie przeprogramować na kolejne lata na podstawie rozporządzenia Rady (UE, Euratom) 2020/2093 ⁽⁶⁾;
1. wyraża poważne obawy związane ze znaczącym opóźnieniem wdrażania polityki spójności na lata 2021–2027, mając zarazem świadomość wagi przyjęcia wysokiej jakości programów na początku okresu programowania, aby uniknąć konieczności ich późniejszego przeprogramowania;
 2. podkreśla, że obecne opóźnienia utrudniają władzom krajowym, regionalnym i lokalnym skuteczne planowanie, wdrażanie funduszy polityki spójności UE na lata 2021–2027 oraz zapewnienie odbudowy gospodarczej i odporności regionów europejskich;
 3. przypomina, że polityka spójności wraz ze współfinansowaniem zapewnianym przez państwa członkowskie nadal stanowi znaczną część wydatków publicznych związanych ze wzrostem w UE i jest ważnym instrumentem zwalczania zmiany klimatu i wspierania celów porozumienia paryskiego; podkreśla, że w związku z tym konieczne jest rozpoczęcie wdrażania nowych programów niezwłocznie po ich przyjęciu, aby wzmocnić spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną w UE, skorygować dysproporcje między krajami i regionami oraz w ich obrębie, zrealizować priorytety polityczne Unii, w szczególności jeśli chodzi o sprawiedliwą i sprzyjającą włączeniu społecznemu transformację ekologiczną i cyfrową, osiągnięcie jak najwyższych rezultatów inwestycji w zrównoważony wzrost gospodarczy, zwiększenie wydajności, pobudzenie tworzenia miejsc pracy, przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i przestrzeganie zasady „nie czyn poważnych szkód”;
 4. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by dołożyły wszelkich starań w celu przyspieszenia procesu przyjmowania umów o partnerstwie i programów w możliwie najkrótszym czasie bez podważania celów dotyczących wkładu w działania w dziedzinie klimatu, zasady partnerstwa i procesu konsultacji z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, oraz by jednocześnie zachęcały do rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność i do innych działań oddolnych; domaga się w szczególności, aby Komisja – utrzymując wysoki nacisk na jakość, zasady horyzontalne i potrzebę kontynuowania walki z nadużyciami finansowymi – przeanalizowała wszystkie możliwe sposoby usprawnienia swoich wewnętrznych procedur wspierających ten proces;
 5. wzywa państwa członkowskie, by uznały politykę spójności i RRF za tandem budżetowo-organizacyjny, zamiast dawać priorytet wdrażaniu krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności nad programowaniem i wdrażaniem programów spójności; uważa, że zasadnicze znaczenie ma zapewnienie komplementarności w ramach programów spójności i RRF oraz między nimi, a także unikanie powielania ich wdrażania; wzywa Komisję do dopilnowania, aby państwa członkowskie przestrzegały zasady dodatkowości zasobów w odniesieniu do programów spójności;

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 11).

Środa, 6 kwietnia 2022 r.

6. w związku z tym wzywa Komisję do pełnego wykorzystania możliwości związanych z obecnym rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów w zakresie szybszego zatwierdzania umów o partnerstwie i programów, przy jednoczesnym poszanowaniu kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa;
 7. w związku z powyższym zwraca się do Komisji o współpracę z państwami członkowskimi oraz o przedstawienie Parlamentowi środków, jakie zamierza podjąć w celu ułatwienia realizacji programów, wraz z przewidywanym harmonogramem;
 8. wyraża zaniepokojenie, że wszelkie postrzegane niepełne wykorzystanie środków może prowadzić do apeli o zmniejszenie budżetu polityki spójności w następnym okresie programowania; w związku z tym wzywa Komisję, by w drodze wniosku ustawodawczego podczas przeglądu śródkresowego oraz, w razie potrzeby, w drodze odpowiedniego przeglądu wieloletnich ram finansowych, przedstawiła plan awaryjny w celu ograniczenia ryzyka niepełnego wykorzystania środków i umorzenia zobowiązań ze względu na późne rozpoczęcie programów;
 9. podkreśla, że obecne opóźnienie we wdrażaniu programów polityki spójności na lata 2021–2027 ogranicza zdolność państw członkowskich do reagowania, w kontekście rosyjskiej agresji na Ukrainę, nie tylko na kryzys energetyczny i zaopatrzeniowy, ale również na kryzys uchodźczy w perspektywie średnio- i długoterminowej; z zadowoleniem przyjmuje tymczasową elastyczność i dodatkowe środki przewidziane we wniosku CARE oraz w ostatnim wniosku Komisji w sprawie zwiększenia płatności zaliczkowych, które pomogą zwiększyć zdolność państw członkowskich do reagowania na ten kryzys humanitarny; zwraca uwagę na fakt, że CARE nie miałyby negatywnego wpływu na budżet i nie wpłynęłyby na bieżące programy, projekty i inwestycje; podkreśla jednak, że CARE i proponowane wykorzystanie finansowania REACT-EU mogą nie być wystarczające w kontekście obecnego kryzysu uchodźczego; zachęca Komisję do sprawdzenia, czy możliwe byłoby wykorzystanie w ramach obecnego okresu finansowania środków na 2022 r., które mogłyby zostać umorzone ze względu na opóźnienia w programowaniu, w odniesieniu do CARE II, w celu zapewnienia stałej opieki nad uchodźcami;
 10. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, Radzie, rządów i parlamentom państw członkowskich, Komitetowi Regionów oraz Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu.
-